

УДК:338.2:422

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ковальський Т. А.

Буштинський енергетичний фаховий коледж

Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

e-mail: taraskovalskuy@gmail.com

тел. 096-106-63-23

Одним із каталізаторів економічного розвитку країни є підприємництво. Підприємницька діяльність прискорює виробництво, стимулює інвестиційну та інноваційну складову бізнесу, сприяє формуванню попиту і пропозиції.

Підприємницька діяльність - це ініціативна форма діяльності окремих громадян, груп, підприємств, організацій і їх об'єднань по виробництву та реалізації продукції, робіт і послуг, у яких відчувається найбільш гостра потреба [2].

Основне завдання підприємництва – це задоволення попиту споживачів на продукцію (надані послуги та/або виконані роботи) та одержання прибутку. Проте, в сучасних реаліях суспільного життя велика увага приділяється соціальній відповідальності підприємців та вирішенню ними соціальних проблем.

Соціальна відповідальність – це визнання взаємозалежності між особами, організаціями й соціальними інститутами, а також поведінки, що відображає це усвідомлення в межах основи моральних, етичних і економічних цінностей [1].

Саме соціальну відповідальність підприємця за свої дії та поведінку слід вважати однією із ключових рис підприємництва, яка проявляється в добровільному характері, незалежно від сфери діяльності,

Соціальна відповідальність часто трактується в змісті «соціальної відповідальності бізнесу». Соціальна відповідальність бізнесу (Responsibilities of Business) - відповідальність управляючих або менеджерів за екологічні наслідки своєї діяльності, за справедливість і відсутність дискримінації під час наймання на роботу, а також відповідальність перед споживачами [3].

Сьогодні в підприємстві змінюються вектори відповідальності не лише за результати діяльності, а й за соціальні аспекти – як наслідок виробничих дій. Зокрема, більшість компаній, крім основного виду діяльності, інвестують кошти в будівництво соціальних об'єктів інфраструктури (шкіл, дошкільних закладів, ігрових майданчиків, центрів дитячої творчості та розвитку, закладів відпочинку та першої медичної допомоги, санітарно-побутових кімнат тощо.

Хоуард Боуена в своїй книзі «Соціальна відповідальність бізнесмена» відзначав, що усвідомлення соціальних цілей при прийнятті ділових рішень може принести соціальні, а головне економічні вигоди суспільству [5]. Тобто, підприємець чи організація повинні взаємопов'язувати та взаємоузгоджувати економічні цілі з соціальними інтересами, потребами тих суб'єктів, які беруть активну участь в їх діяльності.

Володіючи значними матеріальними, управлінськими, інформаційними, трудовими, фінансовими ресурсами суб'єкти підприємництва можуть частково зосереджувати їх використання на соціальні потреби [6]. В такому випадку впроваджується у життя принцип партнерських відносин із соціальними інститутами.

За такого підходу, вигоду від реалізації політики соціальної відповідальності отримує не лише бізнесмен, підприємець чи фірма, а й суспільство в цілому, яке очікує, і навіть потребує підвищення соціальних стандартів життя і вирішення побутових проблем.

До основних переваг, які отримує організація, соціально-відповідальна у своїх діях, можна віднести: зростає репутація, імідж та надійність організації як партнера; збільшується товарооборот продукції; розширюються ринки збуту; з'являються нові споживачі та зацікавлені особи; формується довіра з боку споживачів та інших структур тощо.

Проте, в бізнес-колах існують також і протилежні настрої та думки щодо можливості дотримання принципу соціальної відповідальності. В основному проблемним виявляється питання щодо наявності додаткових витрат, пов'язаних із розробкою та реалізацією соціальних програм, вирішенням соціальних проблем. Незважаючи на це, рішення щодо соціально-продуктивної участі в суспільному житті приймається суб'єктами господарювання індивідуально, виходячи із морально-етичних норм управлінських осіб, а також фінансових умов.

Таким чином, можна підкреслити життєво - важливу роль соціальної відповідальності підприємців в сучасних умовах ринкових змін і трансформації вітчизняної економіки, особливо в змісті покращення та підвищення соціальних стандартів життя. Підприємницькі структури повинні спрямовувати свої зусилля й доступні ресурси для вирішення проблемних суспільних проблем. Враховуючи вагомий інвестиційний та економічний потенціал підприємницької сфери цілком можливим розглядається процес інтеграції бізнес-структур у соціальні кола з метою формування партнерських та взаємовигідних відносин на благо країни.

Список використаних джерел:

1. Бігняк О.В. Ділова етика суб'єктів підприємництва. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.apdp.in.ua/v38/54.pdf>
2. Діхтярь Л.І. Підприємницька діяльність в будівництві. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/45->

p-yatnadtsyata-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/272-pidpriemnitska-diyalnist-u-budivnitstvi

3. Кіреєва О.Б. Соціальне підприємництво як інструмент державної соціальної політики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik%20/2011-02\(6\)/11kobdsp.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik%20/2011-02(6)/11kobdsp.pdf)

4. Орловська Ю.В. Стратегія підприємництва в будівництві: зміна пріоритетів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/9653/1/17.pdf>

5. Сутність відповідальності та етики в менеджменті. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sdamzavas.net/2-53600.html>

УДК:620.9:005

АДМІНІСТРАТИВНО-ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ГРОМАДАХ

Кулик Т. П.

Івано-Франківський національний технічний

Університет нафти і газу

e-mail: kulyktetiana@gmail.com

тел. 050-690-06-20

Споживання енергії, облік витрат на енергоносії, запровадження заходів із забезпечення енергетичної ефективності та використання потенціалу енергозбереження є дуже важливими проблемами, з якими доводиться працювати територіальним громадам.

Територіальні громади належать до великих споживачів енергії і при цьому виконують різноманітні функції у сфері енергетики. Вони є не лише великими споживачами енергії (наприклад, якщо йдеться про постачання енергії у громадські будівлі), але й планують заходи з будівництва та реконструкції будівель, і є при цьому важливими громадськими рольовими моделями для компаній та кінцевих споживачів, демонструючи ефективно споживання енергії. Крім того, територіальні громади можуть вживати заходів, котрі впливають на споживання енергії та викиди парникових газів їхнім населенням.

Шляхом розробки та впровадження системи енергетичного менеджменту територіальні громади можуть впливати на енергетичну політику споживання енергії (а отже й витрати на неї) та викиди парникових газів. Енергоменеджмент є організаційним інструментом для територіальних громад, який вимагає нових стратегій, обов'язків, документів і заходів, що мають бути вжиті різними людьми, органами влади та підрозділами.[1]

Енергетична політика є рушійною силою реалізації та вдосконалення системи енергоменеджменту територіальної громади. Ця політика віддзеркалює прагнення тих, хто ухвалює рішення з енергетичних питань, у